
Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ Кредитирането почти замря, потиска и икономическия растеж

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/182384-%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BF%D0%BE%D1%87%D1%82%D0%B8+%D0%B7%D0%B0%D0%BC%D1%80%D1%8F%2C+%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BA%D0%B0+%D0%B8+%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F+%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B6+>

Големият проблем на икономиката е потиснатото потребление и нежеланието на хората, от една страна, да се обременят с кредит въпреки активността на банките, а от друга - да теглят от спестяванията си. Така изпълнителният директор на СиБанк Петър Андронов обясни в интервю за „Класа“ слабия ръст на кредитирането у нас. Според данни на БНБ към края на август кредитите за домакинствата се свили с 0,4% до общо 18,98 млрд. лв., а за бизнеса са нараснали с над 6% до 32,41 млрд. лв. „Напоследък има значително по-високи погашения, отколкото обичайно виждаме през други години – хората бързат да изплатят кредитите си, а новите, които банките отпускаме, не са толкова много, че да създадат общо увеличение на кредитния портфейл“, твърди Андронов.

Мнението му за нисък апетит за заеми потвърждават и други банкови експерти. Последната прогноза на МКБ Юнионбанк сочи, че стремежът към по-ниска задлъжнялост от страна на бизнеса и домакинствата спрямо нивото от предкризисните години ще се запази, което ще потиска и ръста на икономиката догодина. От банката залагат 3%. Като цяло домакинствата вероятно ще останат предпазливи в техните финансови решения и потребителско поведение в краткосрочен до средносрочен план, сочи прогноза и на УниКредит Булбанк.

Другият канал за стимулиране на потреблението – депозитите, също изглежда запушен. Вместо хората да теглят от спестяванията си, напротив, те заделят все повече средства. В края на август сме сложили на влог 46,83 млрд. лв., което е 12,6% ръст.

По повод въвеждането на данъка върху финансовите транзакции Андронов посочи, че той едва ли ще бъде подкрепен от някоя страна в ЦИЕ и ще се приложи само в еврозоната. Колегата му от Българска банка за развитие Асен Ягодин обаче очаква налогът да се отрази върху крайните клиенти.

Вестник Пари

✓ Симеон Дянков: Дефицитът в НОИ ще се компенсира от допълнителните приходи на митниците

<http://pari.bg/static/pdf/pages/09.pdf>

Вестник Дневник

✓ Безработицата в България - рекордно висока

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/10/02/1167462_bezraboticata_v_bulgariia_-_rekordno_visoka/

Плавно, но постоянно нарастване до рекорд - така може да се опише движението на безработицата в България. През август нивото ѝ е достигнало 11.7% от икономически активното население, което е най-високото от началото на кризата, показват данните на статистическата служба на Европейския съюз (ЕС) Евростат.

От числата се вижда, че пазарът на труда у нас продължава да се влошава, а единствено в Гърция безработните се увеличават с по-бързо темпо. Спрямо август 2010 г. в 16 страни от ЕС безработицата намалява, в 10 нараства, а единствено в Румъния няма промяна. Значителен спад има в Латвия и Литва, въпреки който обаче тя е много висока. Данните на Евростат, която ползва информацията на Националния статистически институт, се разминават драстично с твърдението на министъра на труда Тотю Младенов от края на миналата седмица, че хората без работа са 9.5% - колкото е средното ниво в Европа. Причината за разликата е, че той цитира данни на Агенцията по заетостта, която броежи за безработни само регистрираните в бюрата по труда.

Така извън обхвата ѝ остават освободените от сивата икономика и част от продължително безработните и обезкуражилите се, че някога ще намерят работа, които не виждат смисъл да се записват на трудовата борса.

От данните на НСИ се вижда, че през последната година най-големи съкращения е имало в строителството, преработващата промишленост и търговията. Във всеки от тези сектори наетите с трудов договор са намалели с около 15 хил. На този фон леко, с по 2-3 хил., са се увеличили заетите в туризма, финансовите и застрахователните дейности и тези с имоти.

Междувременно Институтът за пазарна икономика публикува оценка на въздействието на мерките за субсидирана заетост на министерството на труда. Анализът показва, че през 2011 г. изпълнението им е довело до нетна загуба за икономиката от близо 69 млн. лв.

Изводите са, че "държавата не може да създава заетост и да намалява безработицата ефективно и трайно". Заради това икономистите посочват, че управляващите трябва да насочат усилията си към намаляването на бремето върху частния бизнес, като облекчат облагането на труда и на процедурите за наемане и освобождаване на работници.

Негативна новина за пазара на труда дойде и от проучване на Българската стопанска камара. То показа, че над половината от компаниите няма да увеличат заплатите през 2012 г. (още на dnevnik.bg). Основната причина е влошеното състояние на фирмите и/или на бранша.

[Вестник Сега](#)

✓ Митниците и държавният резерв удържат бюджетния дефицит

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=10203§ionid=3&id=0000601>

Хазната се крепи основно на добрата работа на митниците и на икономии за сметка на държавния резерв. Това показват най-новите данни на Министерството на финансите за изпълнението на бюджета към 31 август. Дефицитът остава доста под 1 милиард - 731.1 млн. лв., а фискалният резерв е точно 5 млрд. лева, отчете МФ.

Приходите в консолидирания бюджет за осемте месеца на пръв поглед изглеждат добре - те са 16.242 млрд. лева, или с 940 млн. лева повече в сравнение със същия период на миналата година. Всъщност прирастът е логичен, защото тази година повечето стоки и услуги поскъпнаха и високата инфлация би трябвало да докара повече ДДС, освен това акцизи бяха повишени, размерът на пенсионната вноска и осигурителните прагове - също. На този фон някои приходи определено не радват.

Към 31 август данъчните постъпления като цяло са към 64% от планираните за 2011 г., но специално за събирания от НАП ДДС - за сделки в страната и на територията на ЕС, изпълнението за 8 месеца е едва 54% от заложеното за годината и само с 5% повече отпреди година. В същото време за ДДС по сделки със страни извън ЕС, за които отговаря Агенция "Митници", приходите са 73.6% от годишния разчет и с близо 20% (363.6 млн. лв.) повече в сравнение с осемте месеца на 2010 г. Съпоставени със същия период на 2010 г., постъпленията от косвени данъци са нараснали със 769.0 млн. лв. (13.1%), в т.ч. 457.6 млн. лв. от ДДС и 295.9 млн. лв. от акцизи.

Преди дни министър Дянков обяви, че митниците ще запълнят пробойните в бюджета. Той направи това изявление в парламента по повод питане на депутат за дефицита на НОИ. Дянков посочи, че вече се очертава допълнителен недостиг по Държавното обществено осигуряване в размер на около 250 милиона лева, като подчерта, че България единствената в целия ЕС е вдигнала частично пенсии.

Последните данни за хазната показват, че засега министърът на финансите успява да удържи разходите и бюджетният дефицит остава под 1% от БВП. Оказва се, че за изтеклите 8 месеца са направени само 57.1% от предвидените за годината харчове. Най-голямата икономия до момента е при "капиталовите разходи", в което наред с инвестициите на държавата в дълготрайни активи влиза също зареждането и обновяването на Държавния резерв с храни, горива, лекарства, метали и т.н. По това перо са похарчени само 380.3 млн. лв., или 36.8% от разчета за годината.

КОНТРА

Ефективно възстановеният данъчен кредит е 555 млн. лева, отчита МФ. Сумата е близка до върнатия ДДС към август 2010 г., което донякъде опровергава твърденията за бум на измамите с фиктивни сделки за точене на ДДС т.г.

Публикации за борбата със сивия бизнес

[Вестник Дневник](#)

✓ Нелегалните цигари - почти колкото легалните

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/10/02/1167520_nelegalnite_cigari_-_pochti_kolkoto_legalnite/

Нелегалният пазар на цигари продължава да расте. Контрабандата в момента е около 40%, заявиха производители за "Дневник", като цитираха предварителните данни на годишното си проучване (окончателните ще бъдат публикувани скоро). През миналата година сивият пазар беше 35%, а за 2008 г. е 10%. Последвалото вдигане на акцизите обаче увеличи контрабандата, а заради отказ от пушене и преминаване към по-евтините тютюни се свиха и самите легални продажби на цигари.

"Може делът ни да се повишава, но продажбите ни са по-ниски", коментират пред "Дневник" производителите. През лятото средното месечно потребление е 800 млн. къса легални цигари при над 1 млрд. година по-рано според данните на компаниите. От дружествата очакват общият обем от продадени цигари през 2011 г. да достигне до 9.6 млрд. къса, което е с 1 млрд. по-малко в сравнение с 2010 г.

Данните на Агенция "Митници" показват обаче по-високи приходи от акцизи за първите девет месеца, което от компаниите обясняват с натрупани запаси в акцизните складове. Обяснението на митниците е, че това е резултат от изсветляване на пазара. Чуждите производители, които продават свои марки тук, твърдят обаче, че има увеличение на контрабандата, докато някои от българските - че тя започва да намалява.

От септември на пазара на цигари в България вече има само частни компании, след като "Булгартабак" беше приватизиран. Холдингът продължава да държи и най-голям дял в страната по продажби - 34.5%. Следват го вносителите "Карелия" и "Филип Морис", както и пловдивската цигарена фабрика "Кингс табако", но за тях няма точни данни. Най-продаваната марка в страната остава "Виктори", следвана от "Карелия" и "Кинг".

✓ Само 33% от работещите са доволни от заплатите си

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1061770>

Едва 33% от работниците твърдят, че се справят със семейния си бюджет благодарение на *заплатата*, която вземат. Това сочи изследване на Института за социални и синдикални изследвания на КНСБ за трудовия климат у нас. Според него само 1% от работещите българи смятат, че живеят комфортно. 40% изпитват затруднения, а 26% имат сериозни проблеми.

Бедността е най-големият проблем на обществото. Така мислят 2/3 от анкетираните. Следват корупцията (52,8%), кризата (46%), престъпността (32%) и здравеопазването (35,5%).

За икономиката най-големите предизвикателства са безработицата, ниските доходи, високите лихви по кредитите и инфлацията.

Най-недоволни от заплащането са заетите в добивната промишленост, здравеопазването и преработващата промишленост. Учителите и чиновниците са удовлетворени, но главно от работното време, осигуряването и социалните придобивки. Парите обаче не им стигат. Доволни от заплащането са финансовите посредници, заетите с недвижими имоти и тези в производството на електроенергия.

По принцип големите компании плащат по-високи заплати, което се оценява от техния персонал. Най-много оплаквания има от работещите в малките фирми. Там обикновено работодателите бавели плащанията и си спестявали осигуровки. Всеки четвърти безработен в България никога не се е регистрирал на трудовата борса, тъй като масово се шири мнението, че от нея не могат да им предложат подходяща работа. Това обяснявало голямото разминаване за броя на безработните между Агенцията по заетостта и статистиката.

Друго изследване на КНСБ за съвместяването на професионалния и личния живот показва, че 146 700 души, или 25% от незаетите в държавата, искат да работят, но не могат, тъй като са принудени сами да се грижат за децата си или за болни възрастни близки.